

PÁLYÁZAT

Eötvös Loránd Tudományegyetem

**Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és
Gimnázium**

**Igazgató
munkakör betöltésére**

Tartalom

1. Bevezető, motiváció

2. Szakmai életút értékelése és elemzése

- 2.1 Utam a pedagógus pálya és jelenlegi intézményem felé
- 2.2 A Tanulás és a tapasztalatszerzés időszaka
- 2.3 Vezetőtanári feladataim ellátása – felsőoktatási szerepkör
- 2.4 A tanítás kibontakoztatása
- 2.5 Egyre nagyobb felelősség
- 2.6 Intézményvezetés – teljes felelősséggel

3. Helyzetelemzés

- 3.1 Beiskolázási adatok
- 3.2 Az intézmény elismertsége az egyes rangsorokban
- 3.3 Alkalmazkodás a jogszabályi változásokhoz
 - 3.3.1 A Púétv. bevezetése az intézményben
 - 3.3.2 A 2020 NAT alapján történő új kerettantervek bevezetése
 - 3.3.3 Az új felvételi pontszámításhoz való alkalmazkodás
 - 3.3.4 A teljesítményértékelési rendszer bevezetése
 - 3.3.5 Az intézmény továbbképzési programjának elkészítése
- 3.4 Nevelő – oktató munka, a kompetenciamérés eredményei
- 3.5 Az Egyetemmel való kapcsolattartás, gyakorlati képzés
 - 3.5.1 Kapcsolat a Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központtal
 - 3.5.2 Kapcsolat az egyetem központi vezetésével
 - 3.5.3 Kapcsolattartás az SRPSZKK-al
- 3.6 Szülőkkel való kapcsolattartás
- 3.7 Kapcsolat a gyakorló iskolákkal
- 3.8 Az intézmény belföldi és határon túli kapcsolatai
 - 3.8.1 Kapcsolattartás a Bolyai nevet viselő Kárpát-medencei középiskolákkal
 - 3.8.2 Határtalanul Program
 - 3.8.3 Külföldi tanulmányutak
- 3.9 Gazdálkodás
 - 3.9.1 Személyi terület
 - 3.9.2 Az intézmény dologi kiadásai
- 3.10 Innováció
- 3.11 Összegzés

4. Vezetői program

- 4.1 Oktatás – nevelés
- 4.2 A tanári kar, az iskolavezetés, és az oktatást támogató munkatársak helyzete
 - 4.2.1 Iskolavezetés
 - 4.2.2 Tantestület
 - 4.2.3 A nevelés-oktatást támogató kollégák helyzete
- 4.3 Társadalmi környezet

5. Összegzés

6. Mellékletek

- Europass önéletrajz
- Diploma másolatok
- Hatósági erkölcsi bizonyítvány
- Nyilatkozatok

1. Bevezető, motiváció

Idézet az iskola pedagógiai programjából:

„Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium értékes hagyományaira építve, széles tevékenységekínálattal, a gyerekek sokoldalú fejlesztésével és a fenntarthatóság pedagógiájának felhasználásával törekszik a kor kihívásainak megfelelni.”

Az idézet ívet ad a múlt és a jövő között, méltán képviseli azt a filozófiát és hitvallást, melyet az intézményben dolgozók nap, mint nap magukénak vallanak. Az értékes hagyományok a múltat, míg a kor kihívásai a jövőt képviselik. És a kettő között ott van a jelen, melyben együtt dolgoznak diákok, tanárok, szülők és az intézmény minden dolgozója annak érdekében, hogy azokat a személyes sorsokat, melyet mindannyian megélünk életünk során a lehető legjobb irányba terelje. Ezek a személyes és családi sikerek együtt határozzák meg a Bolyai sikerességét, melyet most már évtizedek óta statisztikai számokban érünk tetten, akár a felvételi arányokat, akár a beiskolázási adatokat, az egyetemeken való helytállást vagy a versenyeredményeket nézzük.

De a számok mögött mindig látni kell az embert, az egyéniséget, azt a rengeteg munkát, felelősségvállalást, melyről tanúbizonyságot tesznek diákjaink és kollégáim egyaránt. Ez a nevelő-oktató munka szépsége, melyet minden munkatársammal nap, mint nap megélhetünk tehetséges diákjainkkal, mely a Bolyait méltán magas rangra emelte az elmúlt évtizedekben.

Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium mindenkori igazgatójának legfontosabb feladata, hogy azt a rangot, melyet az iskola kivívott magának, megtartsa. Mint ahogyan eddig is, ezt követően is biztosítsa a diákok számára a tudás elsajátításának a legnagyobb tárházát, a tehetség kibontakoztatását. A szülők számára azt a megnyugvást, hogy gyermekük, gyermekeik a lehető legjobb helyen vannak. És nem utolsó sorban kollégáimnak a harmonikus, alkotó légkört, a kreativitás kibontakoztatását, az értékteremtő munka megélésének lehetőségét. Az igazgató személyével képviselje mindazt, amit a fenntartó, az intézményben dolgozók és a legfontosabb személyek: a diákok és a szülők elvárnak:

Az iskola értékes hagyományaira építve, széles tevékenységkínálattal, a gyerekek sokoldalú fejlesztésével a kor kihívásainak megfelelni – vagyis amit az intézmény pedagógiai programja meghatároz.

1997 augusztusa óta vagyok a Bolyai tantestületének tagja, ennek az alkotó közösségnek a része. Az elmúlt 28 évben olyan tanár nagyságokkal, nagyszerű emberekkel dolgozhattam együtt és tanulhattam tőlük, akik korábban engem is tanítottak a tanítás művészetére. Az évek során több száz diákot tanítva élhettem meg a tanári pálya szépségét. Folyamatosan kapcsolódtam be az osztályfőnöki munkába, munkaközösségem egyre kiterjedtebb és átfogóbb feladataiba. A tehetséggondozás során hazai és nemzetközi versenyekre készíthettem fel diákokat. 2010-ben Károly Frigyes igazgató úr kérésének megfelelően előbb tagozatvezetői, majd igazgatóhelyettesi feladatokat láttam el.

2015 óta – tíz éve – vezetem az intézményt, szem előtt tartva az iskola Pedagógiai Programjában foglaltakat. Munkám során az elmúlt tíz évben rengeteg kihívással kellett szembenéznem. 2017-ben új fenntartóhoz kerültük. A protokollok kiépítése, az intézmény integrálása az új szervezeti struktúrába folyamatos egyeztetést és kooperációt kívánt. 2020-ban a koronavírus okozta új helyzetben kellett reagálnunk a digitális távoktatás kihívásaira mind a 12 évfolyamon. Az új NAT bevezetése (2020), az új kerettantervek – melyekben nem szerepeltek a nyolc évfolyamos gimnáziumi tervek – az új érettségi vizsgakövetelmények komoly egyeztetéseket kívántak a tantestületi tagok között. Ugyanakkor stratégiai innovációt is bevezettünk. A már bevált humán és természettudományos specializáció mellett – igazgatásom alatt – vezettük be a matematika–digitális kultúra specializációt is. Ennek a munkának a gyümölcse napjainkban kezd beérni. Az utóbbi években pedig a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény bevezetése, a tantestület egyben tartása és az újabb és újabb rendeletek bevezetése jelent kihívást.

Az állandó változás és az új szabályozás mellett sikerült a Bolyai rangját, elismertségét és keresettségét megőrizni. Az utóbbi években folyamatosan nőtt a hozzánk jelentkező diákok száma, és ami még örömtelibb: folyamatosan nőtt a bekerülési ponthatár is. Kollégáim munkáját elismeri a szakma és az a szülői közösség. Ez a tantestület kohézióját, együttműködését és sikeres szakmai munkáját is bizonyítja.

Mindezek mellett a legfontosabbnak mégis az emberi hitelességet tartom. Igazgatóként – azt gondolom – sikerült hitelesnek maradnom a tantestület, a diákok és a szülői közösség előtt. Talán ennek eredményeképpen 2024 őszén a tantestületből 77-en írták alá azt a levelet, melyben felkértek arra, pályázzam meg a következő öt éves ciklusra is az igazgatói munkakört és a jövőben folyamatosan építsem be a fiatalokat az intézményvezetés feladataiba. Ez a számomra rendkívül megtisztelő felkérés egyben felelősség is.

A személyes hitelesség másik fokmérője, hogy volt és jelenlegi diákjaimmal jó kapcsolatot ápolok, hogy a szülőkkal minden kérdésről konstruktív kommunikációt tudok folytatni, és nem utolsósorban kollégáimmal is jó a munkatársi viszony, köztük több barátot is tisztelhetek.

Eddigi vezetői tapasztalataim, a munkatársaimtól kapott felkérés és személyes ambícióim is arra készítetnek, hogy 2025-ben is megpályázzam az iskola vezetői-igazgatói feladataira kiírt pályázatot. A jövőben igyekszem a megkezdett munkám tovább folytatni és megőrizni azt a jó és eredményes kapcsolatot, melyet eddig folytattunk a fenntartóval a Bolyai közösségéért.

2. Szakmai életút értékelése és elemzése

2.1 Utam a pedagógus pálya és jelenlegi intézményem felé

1971. június 29-én születtem Celldömölkön, iskolás éveimet már Szombathelyen kezdtem meg. 1989-ben érettségiztem a Kanizsai Dorottya Gimnáziumban, majd felvételt nyertem a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola földrajz–biológia szakára. Családi indíttatásra választottam a pedagógus pályát, szüleim is pedagógusok. Ugyanakkor éreztem magamban a tudás átadásának képességét és a vágyat arra, hogy mindazt, amit megtanultam átadjam másoknak. Számomra szinte egyértelmű volt így a pedagóguspálya választása, továbbtanulásom során ez egyszer sem kérdőjeleződött meg bennem.

1993-ban kaptam meg első diplomámat, mint földrajz–biológia szakos általános iskolai tanár. Ezt követően a kötelező sorkatonai szolgálat teljesítése után 1994-től a zalaszabari Sík Sándor Római Katolikus Általános Iskola tanára, majd igazgatóhelyettese voltam. Ekkor az intézményvezetés területén nem rendelkeztam elegendő tapasztalattal, ennek ellenére sikeresen teljesítettem a feladatot akkori munkatársaim segítségével. Ekkor kóstoltam bele az intézmények szakmai irányításának rendkívül sokrétű és nagy figyelmet igénylő feladatkörébe, mely maga után vonta a jogszabályok folyamatos figyelemmel követését. Ugyan kis iskolában kellett operatív feladatokat ellátnom, de az akkori jogszabályoknak egy kis intézményben ugyanúgy meg kellett felelni. Első tapasztalataimat a pedagógiai program kidolgozásában ekkor szereztem. Ugyanakkor motivált egy olyan feladat teljesítése, mely még több szakmai felkészülést és nagyobb kihívást jelentett számomra. Erre a nagyobb kihívásra 1997-ig kellett várnom, mely jelenlegi intézményembe, az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumba vezetett.

2.2 A Tanulás és a tapasztalatszerzés időszaka

1997-ben kaptam meg a Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium földrajz szakos szakvezetői állását, így 1997 augusztusától tanítok jelenlegi intézményemben. Az akkor már működő nyolc évfolyamos gimnáziumi tagozaton, valamint az induló négy évfolyamos gimnáziumi tagozaton tanításomat csak akkor folytathattam, ha

elvégeztem az egyetemet, így 1998-tól a Pécsi Tudományegyetemen folytattam tanulmányaimat földrajz szakon. Egyetemi éveim alatt olyan kiváló kollégákkal ismerkedtem meg, akik nagyban segítették szakmai fejlődésemet és későbbi szakmai kapcsolatokban (tanulmányi versenyeken és konferenciákon) együtt dolgozhattunk. 2001-ben szereztem meg egyetemi diplomámat, így középiskolai tanárrá váltam.

A közoktatás folyamatos változásainak megismerése, valamint az intézményi szervezeti kultúra fejlesztésében való elkötelezettségem arra motivált, hogy közoktatás vezetői szakon is folytassak tanulmányokat. 2008-ban kezdtem el ezirányú képesítésem megszerzését. Kiváló csoporttársakkal tanulhattam, akiknek többsége mai napig vezetőtársam is egyben a tankerületekben, vagy más intézményekben. Ekkor elméleti síkon olyan fontos területekkel ismerkedhettem meg, mint a szervezetfejlesztés, minőségbiztosítás, a jogszabályi háttérnek való megfelelés, pályázatok kezelési módjai és lehetőségei, költségvetési kérdések, munkavédelmi és egyéb más előírások. Bár akkor még nem tudtam, miben és hogyan fogják segíteni munkámat az imént felsorolt kérdésekben való jártasságok, de a jövő igazolta, hogy érdemes volt ezekkel a kérdésekkel részletesen foglalkoznom. 2009-ben szereztem diplomát a Szegedi Tudományegyetemen, közoktatás-vezetői szakon, mellyel együtt a szakvizsgát is megszereztem.

2.3 Vezetőtanári feladataim ellátása – felsőoktatási szerepkör

Tanulmányaimat még ekkor sem fejeztem be, hiszen egy másik terület is nagyon érdekelt, ez pedig a mentorálás. Intézményünk egyik fő profilja a pedagógusképzésben való részvétel és a hallgatók felkészítése a pedagógus munkára és életre. Mivel 1997 óta folyamatosan szakvezető mentortanárként dolgoztam és minden évben több hallgató szakterületi tanítási gyakorlatát vezettem, így ezirányba is folytattam tanulmányokat. Ennek eredményeképpen 2011-ben elvégeztem a Nyugat-magyarországi Egyetem mentortanári képzését is. Kiemelten fontos feladatnak tartottam és tartom a pedagógusjelöltek felkészítését a gyermeknevelésre és iskolai feladataik betöltésére. Ez tanári pályámon a diákok oktatása és nevelése mellett az egyik legfontosabb feladatom. A leendő pedagógusok bátorítása, motiválása, szakmai–pedagógiai munkájuk csiszolása, azt gondolom a jövő nemzedékek számára is elengedhetetlenül fontos.

Volt hallgatóim az ország minden pontján tanítanak a legkisebb falusi iskolától a legrangosabb budapesti gimnáziumokig, sőt többen közülük egyetemeken is katedrát kaptak. De az indítás pillanataiban – azt gondolom – én foghattam a kezüket. Az első hibákat a segítségével sikerült orvosolniuk és az első nagy felismeréseket is a Bolyaiban szerezték. Többen visszajelzéseket küldtek szakmai munkájuk elindításáról és ez számomra is nagyon jól esik. A hallgatókkal való foglalkozás során kiemelt feladatommak tartottam, hogy mind a didaktikai feladatokban, az elemző-értékelő munkájuk során, valamint a nevelési területen is megismertessem őket a legmodernebb pedagógiai kutatások eredményeivel és olyan, ma már több intézményben is eredményesen használt digitális technológiákkal, melyet szakom – a földrajz – területén különösen jól és motiválóan lehet használni. Már akkor rendszeres résztvevője voltam a minden évben megrendezett gyakorlóiskolai konferenciáknak, és a Gyakorló Iskolák Iskolaszövetségének VII. konferenciáján, 2012 őszén előadást is tartottam „digitális technikák a földrajzoktatásban” címmel. A hallgatókkal való foglalkozás a mai napig meghatározó munkámban. Minden évben előadást tartok egyetemi hallgatóknak iskolánk pedagógiai programjáról, az intézmény szervezeti struktúrájáról, a szervezeti és működési szabályzatáról.

A hallgatókkal való konstruktív vita és eszmecsere a mai napig kedvelt időtöltés számomra. Sajnálatomra jelenleg – vezetői feladataim ellátása miatt – egyéni szakterületi tanítási gyakorlatuk mentorálásában csak ritkán veszek részt.

2.4 A tanítás kibontakoztatása

A felsőoktatásban betöltött szerepköröm mellett a legfontosabbnak a Bolyai diákjainak a felkészítését, tanítását és nevelését tartottam. Olyan komplex feladat volt ez mindig – különösen a Bolyaiban – ami kiváló szakmai felkészültséget, rendkívüli pedagógiai érzéket és minden nap teljes összpontosítást kíván. Az intézmény eredményei, a diákok képességei és az intézményvezetői-szülői elvárások egyaránt magasra tették a léceket. Ezt mind a szaktanári feladataim ellátásában, mind pedig osztályfőnöki szerepköröm betöltésében érezhettem.

A földrajz tantárgy tanításával elsősorban szemléletet kívántam adni. Olyan környezettudatos, és a természet iránt fogékony diákokat akartam nevelni, akik érzékenyek a társadalmi-gazdasági folyamatokban bekövetkező változásokra.

Nyilván ezt csak úgy érhettem el, ha a diákok többsége kedveli a tantárgyat és közel érzik magához. Ezt a didaktikai módszerek változatosságával, új módszerek beépítésével, a pedagógiai programban rögzített mérési-értékelési módszerek betartásával érhettem el. Örömmel tapasztaltam, hogy tanításom során többen választják a földrajzt fakultációs tárgyként, sőt többen ebből a tárgyból tanultak tovább az egyetemeken. Jelenleg is tanít olyan munkatárs a Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központ földrajz tanszékén, akinek a földrajz tantárgy szeretetét és a földrajzi gondolkodásmódot a gimnáziumban nekem sikerült átadnom.

1997-től folyamatosan készítettem fel diákjaimat az érettségi vizsgákra, 2005-től a kétszintű érettségi vizsgákra is. A tantárgy iránti elkötelezettségem okán rendszeresen részt vállaltam emelt szintű érettségi bizottságok munkájában is, melyre szakmai felkészültségem és a szükséges tanfolyamok elvégzése után vállalkoztam. 2012-ben elvégeztem az érettségi elnöki képzést is, így még átfogóbb ismereteim lettek az érettségi folyamatokról. Azóta kormányhivatali megbízottként az emelt szintű szóbeli érettségi bizottságok szakmai irányítását végzem iskolánkban. Rendkívül összetett és átfogó feladatot jelent ez számomra, hiszen érettségi időszaktól függően 30-35 emelt szintű szóbeli érettségi bizottság munkájának felügyeletét - irányítását végzem a május-júniusi érettségi időszakban.

A földrajz tantárgy szakmai gondozásának érdekében a 2013-tól elinduló új szakértői-szaktanácsadói rendszer bevezetése előtt földrajz tantárgyi szaktanácsadóként tevékenykedtem. Főbb tevékenységeim közé tartozott a NAT adaptáció és a helyi tantervek megírásának segítése a megye több iskolájában, módszertani képzések szervezése, iskola és óralátogatások, műhelymunkák és pedagógiai napok tartása. Ebben az időszakban a földrajz tantárgyi munkaközösség-vezetők koordinátoraként dolgoztam.

A Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium kiemelten foglalkozik a tehetséges diákok felkészítésével és a tehetséggondozással. Ennek feladatait földrajzból magam végeztem, így több esetben eredményesen készítettem fel diákokat országos és nemzetközi versenyekre.

2004-ben a Less Nándor földrajzverseny országos döntőjében negyedik és hatodik helyezett diákom volt, a 2013-2014-es tanévben, majd 2015-ben ismét, egy diákom bekerült a nemzetközi földrajzi diákolimpiára utazó magyar négy fős csapatba.

A versenyre 2014 és 2015 augusztusában került sor, ahol diákom bronzminősítést kapott, ezzel komoly elismerést szerzett önmagának, iskolájának és Magyarországnak egyaránt. A kimagasló eredményéért 2015. januárjában, a Parlamentben diákom és jómagam is elismerést vehettünk át (mellékelve: elismerő oklevél). Ezt követően 2019-ben a Less Nándor földrajzversenyen országos 4. helyezést ért el diákom, a döntőt akkor a Debreceni Egyetemen rendezték.

A tanítás persze nem csupán a szaktárgy gondozásából áll, hanem egy sokkal összetettebb és komplexebb nevelési feladatból is: az osztályfőnökségből. Két alkalommal tölthettem be osztályfőnöki feladatokat intézményemben. Első alkalommal nyolc éven keresztül 1998-tól 2006-ig, majd négy éven át 2009-től 2013-ig. Büszkeséggel tölt el, hogy volt diákjaimmal azóta is tartom a kapcsolatot. Első osztályomból már többen megházasodtak, gyermekeket vállaltak és ezekről az eseményekről örömeiket folyamatosan megosztják velem. Azt gondolom, a pedagógiai munka minden szépségét és ugyanakkor nehézségét is megtapasztalhattam osztályfőnöki tevékenységem során.

2.5 Egyre nagyobb felelősség – szerepköröm alakulása az intézményvezetésben

Pedagógiai előmenetelem szempontjából sorsfordító év volt 2010. Az akkor hivatalba lépő igazgató megbízott az 5-12. évfolyam tagozatvezetői feladatainak ellátásával. Új szerepkörömmel aktívan részt vehettem az iskola stratégiai és operatív irányításában. Olyan új kihívások elé néztem, mint az ügyeletek és a helyettesítések napi szintű megszervezése. Az akkor még elszámolásra kerülő túlórák nyilvántartását vezettem. Iskolai ünnepélyek szervezéséért és lebonyolításáért feleltem, de részem volt az iskola marketing feladatainak szervezésében is. Az egyes részterületek feladatainak aktív szerepvállalásával testközelből láthattam az intézményvezetés egyes bajos dolgait, és felelősségteljes feladatát. Elméleti tudásom megszerzése után (közoktatásvezetői végzettségem) a gyakorlatban is láthattam, melyek azok az érzékeny területek, melyek különösen nagy figyelmet kívánnak. Óriási tapasztalatszerzés volt számomra ez az időszak a kollégákkal folytatott kapcsolattartásban, de a szülők és az iskola kapcsolatának alakításában is. Rendkívül hálás vagyok ezekért az éveket, mert bár az elmúlt években jelentős változások

mentek végbe az oktatás irányításában, mégis úgy vállhattam vezetővé, hogy minden olyan vezetői részfeladatot megismerhettem, melyeket jelenleg a vezetésben a tagozatvezetők, vagy az igazgatóhelyettesek végeznek. Ez nagymértékben megkönnyíti a feladatok ellenőrzésében végzett szerepvállalásomat is.

2012-ben igazgatóhelyettesként dolgoztam tovább. A feladatok még szerteágazóbbak és felelősségteljesebbek voltak. Ezek közé tartozott az érettségi intézményi szintű szervezése az őszi és a tavaszi érettségi időszakban egyaránt. Feladataim közé tartozott a tanulmányi versenyek szervezése, kiemelten az OKTV fordulóinak lebonyolítása. Egy iskola életében felmerülő operatív feladatok ellátásának minden részterületét megismerhettem, az osztályozó vizsgák szervezésétől az órarend készítés nehéz feladatain túl a tantárgyfelosztás elkészítéséig.

Ezek a feladatok óhatatlanul konfliktushelyzetekbe sodortak, melyeknek a kezelése és az építő jellegű viták lebonyolításának technikája szintén komoly hozadéka volt ennek az időszaknak. Nagy tapasztalata az volt, hogy a közös bölcsességnél nincs jobb, azaz kialakult bennem, hogy nem az autokrata vezetés a követendő példa, hanem a közös döntésekben és mindenki véleményének a meghallgatásában születnek a legjobb megoldások. Ez kihatott későbbi vezetői döntéseimre is.

2013-tól az intézmény érdekében egy számomra teljesen új területen próbálhattam ki magam. Az igazgató megbízott egy nyertes pályázat, a TÁMOP 3.1.3 „Kíváncsi természet” című projekt projektmenedzseri feladatainak ellátásával. A kihívás újabb komoly feladatok elé állított, hiszen a 239 millió forint összegű támogatás az intézmény infrastrukturális fejlesztését (továbbépítését), a módszertani kultúra fejlesztését, partneriskolai hálózat kiépítését, képzők képzését és további feladatok elvégzését jelentette.

2.6 Intézményvezetés – teljes felelősséggel

2015-ben az akkor nyugdíjba vonuló igazgató biztatására megpályáztam az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium igazgatói pozícióját. Tisztában voltam vele, mekkora kihívás ez az életemben, de nagy öröömre a tanári kar támogatta pályázatomat, így a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora kinevezett az intézmény élére.

Igazgatói pályázatomban több olyan célt is meghatároztam, melyek azóta is befolyásolják munkámat és több évre meghatározzák a stratégiai tervezés irányát. A fő szlogen „Gondoljuk újra, erősítsük meg!” azt fejezi ki, hogy az iskola hagyományaira építve tovább kell erősíteni azokat a területeket, melyeket a pedagógiai program is egyértelműen megfogalmaz az iskola életében. Ilyen területek:

- A felsőoktatási szerepkör erősítése, a szombathelyi hagyományokra épülő pedagógusképzés gyakorlati szerepének erősítése, didaktikai megújulás.
- A pedagógiai programban szereplő tehetséggondozás újragondolása és erősítése.
- Az intézmény presztízsének megőrzése és erősítése.
- Az iskolai hagyományok ápolása.
- Új kapcsolatrendszerek kiépítése a szakmai partnerekkel és a társadalom többi szereplőjével.

Azt gondolom, hogy eddigi vezetői tevékenységem során a felsorolt célok közül többet sikerült megvalósítani, de vannak olyan területek, melyek még nagyobb figyelmet, értékelő-elemző tevékenységet, majd ezt követően jelentős innovációt igényelnek. A már felsorolt stratégiai célok közül többet megvalósítottunk, vagy jelenleg is a megvalósítás fázisában vagyunk.

3. Helyzetelemzés

Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium helyzete az elmúlt évek során több szempontból erősödött a régióban és a városban. Az iskolában továbbra is magas színvonalú szakmai munka folyik, az intézmény még mindig a legkeresettebbek közé tartozik. Az egyetemi és főiskolai felvételik, nyelvvizsgák, az Országos Középiskolai Versenyeken való eredményes szereplések, a hazai és nemzetközi versenyek, szülői visszaigazolások mind-mind azt bizonyítják, hogy intézményünk nem csak megőrizte rangját, hanem még erősítette is pozíciót. Továbbra is méltán nevezhetjük városunk, régióink, de a mutatók alapján akár az ország egyik kiemelkedő közoktatási intézményének. Az erősödésnek számtalan összetevője van:

3.1 Beiskolázási adatok:

Az elmúlt évek során sikerült minden tagozaton emelnünk az iskola keresettség indexén. Az alsó tagozatban továbbra is háromszoros-négyszeres a túljelentkezés, nem kis feladat elé állítva ezzel a tanítónőket és az iskolavezetést a döntések meghozatalában. Örömteli, hogy a korábban csökkenő jelentkezési tendenciákat mutató nyolc évfolyamos gimnáziumi képzésünk újra keresett lett, és a diákok eredményeit tekintve a tehetséges diákok jelentkeznek elsősorban hozzánk. Ennek megfelelően az 5-8. évfolyamon az általános iskolai osztálylétszámok ismét 30 fölé nőttek a korábban tapasztalt 15-20 fős osztálylétszámokhoz képest. A kor kihívásainak megfelelően – a műszaki felsőfokú képzés előtérbe helyezésével – az iskolavezetés a történelem és a biológia specializáció mellett elindította a matematika specializációt is a négy évfolyamos gimnáziumi képzésben. Az iskola jó hírének, és a sikeres változtatásoknak köszönhetően a négy évfolyamos gimnázium osztályaiba is többen jelentkeztek. Fontos kiemelni azt is, hogy mindezt úgy sikerült elérni, hogy évről évre kevesebb nyolcadikos adja be a megyében a jelentkezését középiskolába a romló demográfiai adatoknak köszönhetően. A hozzánk jelentkező diákok többsége 4,5-ös tanulmányi átlaggal rendelkezik, tehát méltán mondhatjuk, hogy iskolánk továbbra is a legtehetségesebb fiatalok számára keresett.

3.2 Az intézmény elismertsége az egyes rangsorokban:

Az utóbbi években egyre inkább felértékelődik a középfokú intézmények helyezése az egyes rangsorokban. Az elmúlt két évben két olyan rangsor látott napvilágot, melyben intézményünk előkelő helyezést foglal el. Mindkét rangsorban Vas vármegye legjobb középfokú intézményeként szerepeltünk, és a vidéki gimnáziumok között bekerültünk az ország 10 legjobb gimnáziuma közé. A vizsgálati szempontok ugyan eltérőek, de a legfontosabb mutatók – felvételi rangsorok, kompetencia mérés eredményei, OKTV eredmények – helyt állt a Bolyai. A HVG ranglistán országosan a 15., az MCC listán országosan a 34. helyen állt 2025-ben az intézmény.

TOP 20 VIDÉKI GIMNÁZIUM

Rang hely	Intézmény megnevezése	Székhely	Országos helyezés
1.	Lovassy László Gimnázium	Veszprém	3
2.	Budapesti Rózsá Gyula Gimnázium, Technikum és Szakköznevelőiskola	Budapest	9
3.	Szegedi Radnóti Miklós Készenléti Gimnázium	Szeged	15
4.	Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium	Debrecen	18
5.	Észtergomi Dobó Katalin Gimnázium	Észtergom	20
6.	Reyer Miklós Gimnázium és Kollégium	Cyber	22
7.	Dunakeszi Részlet Miklós Gimnázium	Dunakeszi	31
8.	Gödöllői Görög Ignác Gimnázium	Gödöllő	32
9.	Erdi Vörösmarty Mihály Gimnázium	Erd	33
10.	Eötvös János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	Szendrőhely	34
11.	Nyiregyházi Károly Gyula Gimnázium	Nyiregyháza	37
12.	Zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium	Zalaegerszeg	39
13.	Kecskemeti Bolyai János Gimnázium	Kecskemét	41
14.	Szekesfehervari Vörösi Pál Gimnázium	Szekesfehervar	42
15.	Károlyi Ferenc Gimnázium és Kollégium	Győr	43
16.	Szigetszentmiklósi Bartók Béla Gimnázium	Szigetszentmiklós	44
17.	Pannonthalmi Berzse Gimnázium és Szakköznevelőiskola	Pannonthalma	45
18.	Szegedi Tudományegyetem Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola	Szeged	46
19.	Debreceni Egyetem Részlet Lakó Gimnáziuma és Általános Iskola	Debrecen	49
20.	Magyar-Angol Tannyelvi Gimnázium és Kollégium	Balatonalmádi	50

3.3 Alkalmazkodás a jogszabályi változásokhoz:

A Pedagógiai Program a Szervezeti Működési Szabályzat, valamint az Alapító Okirat felülvizsgálata: a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (a továbbiakban: Púétv.) valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet alapján megtörtént. Az iskola alapidokumentumait az elmúlt tanévben a törvényi előírásoknak megfelelően módosítottuk, megtörtént a jogharmonizáció. Az intézmény alapértékének számító személyiségközpontúság és tehetséggondozás továbbra is, mint központi elem megmaradt, de a PP és az SZMSZ a köznevelési törvénynek megfelelően több pontban változott. A tantestület 2024-ben elfogadta a teljesítményértékelési programot és a hetekben kerül kidolgozásra a 419/2024. (XII.23) Kormány rendelet alapján az intézmény pedagógus továbbképzési programja is.

3.3.1 A Púétv. bevezetése az intézményben:

A pedagógusok új életpálya törvényének bevezetése iskolánkban nem okozott fennakadást. Az új fizetési besorolások és a közalkalmazotti jogviszony köznevelési foglalkoztatottá alakulása nem okozott komolyabb nehézséget. Ami a legfontosabb: iskolánkban mindenki aláírta az új szerződését, a tantestület egyben maradt, így személyi változások nem nehezítették meg az oktatás folyamatát. Megítélésem szerint a 2024. január 1. óta eltelt idő tovább erősítette a pedagógusok helyzetét. Az azóta bekövetkezett újabb fizetésemelés tovább erősítette a pedagógusok helyzetét intézményünkben is, a megnövekedett terhek ellenére.

3.3.2 A 2020 NAT alapján történő új kerettantervek bevezetése:

Az új kerettantervek bevezetése újabb feladat elé állította a tantestületet és az iskolavezetést az elmúlt időszakban. Egyrészt jelentette ez az óraszámok átdolgozását is az egyes évfolyamokon, másrészt minden pedagógustól megkövetelte az új tartalmak megismerését, továbbképzéseken való részvételt. A kerettantervek bevezetését megnehezítette, hogy iskolánkban nyolc évfolyamos gimnáziumi tagozat is működik, ugyanakkor nyolc évfolyamos gimnáziumi központi kerettantervek nem születtek. A tantestület tagjainak adaptálni kellett a négy és hat évfolyamos kerettanterveket az egyes évfolyamokra. Ez többletmunkát és újabb kihívást jelentett.

Mára elmondhatjuk, hogy felmenő rendszerben már minden pedagógus az új kerettanterveknek megfelelő tartalmakkal és az új érettségi vizsgaszabályzatoknak megfelelően készíti fel diákjait intézményünkben.

3.3.3. Az új felvételi pontszámításhoz való alkalmazkodás:

Az elmúlt két évben jelentősen átalakult a felsőoktatási intézmények felvételi pontszámítása. Minden középfokú oktatási intézménynek fontos feladata, hogy erre felkészítse diákjait és a sikeres felvételi érdekében a leoptimálisabb felvételi pontok összegyűjtésében segítse diákjait. Ennek érdekében több tájékoztató fórumot hívtunk össze a diákoknak és szüleiknek, valamint az osztályfőnökök is segítik, tanácsaikkal támogatják a végzős diákokat. Az elmúlt évek sikeres felvételi adatai azt bizonyítják, hogy ez a feladat is zökkenőmentesen működik.

3.3.4 A teljesítményértékelési rendszer bevezetése:

A pedagógusok teljesítményértékelésének intézményi szabályzata a 18/2024. (IV.4) BM rendelet alapján 2024. augusztusában készült el és 2024. augusztus végén fogadta el a tantestület. A 2024-2025-ös tanév elején megtörtént a pedagógusok célfeladat vállalása, melyet a KRÉTA naplóban rögzítettünk. A pedagógusok teljesítményének értékelésére a célfeladatok elvégzése, valamint a tanórák látogatását követően 2025. májusában-júniusában kerül sor. Ezt követően a jövő tanév elején értékeljük majd a tapasztalatokat.

3.3.5 Az intézmény továbbképzési programjának elkészítése:

A 419/2024 (XII.23) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről újabb feladat elé állítja az iskolavezetést. Az új szabályzatról és annak tartalmi elemeiről már tájékoztattam a tantestületet. Az egyes programelemek kidolgozására a tanév hátralévő részében kerül sor.

3.4 Nevelő – oktató munka, a kompetenciamérés eredményei:

Mint arra már a bevezetőben is utaltam, iskolánkban minden szakterületen magas színvonalú oktató-nevelő munka folyik. Ezt bizonyítja a számtalan versenyen való rendkívül jó szereplés az egyes évfolyamokon, de a legfontosabb kimeneti mérő is, az érettségi vizsgák sikeressége közép és emelt szinten. Diákjaink a legtöbb esetben továbbra is az általuk első helyen megjelölt felsőoktatási intézményben folytathatják tanulmányaikat. Nagyon fontos visszajelzésnek tartom, hogy diákjaink az egyetemekre való bekerülés után becsülettel meg is állják helyüket a felsőoktatásban. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az egyes évfolyamokról általában a tanulók 10 százaléka külföldi egyetemen folytatja felsőfokú tanulmányait.

A nyolc évfolyamos gimnáziumi képzésben a Pedagógiai Programban meghatározott vizsgákat a diákok sikeresen teljesítik. A 8. és a 9. évfolyamok idegen nyelvi vizsgáival megteremtik a lehetőségét egy későbbi sikeres nyelvvizsga, vagy egy sikeres előrehozott érettségi letételének. Az idegen nyelvi oktatás egyik legfontosabb mérése, hogy a 12. évfolyam végére minden diákunk rendelkezik legalább egy középfokú nyelvvizsgával, de sokan közülük több középfokú, vagy esetenként felsőfokú nyelvvizsgával is rendelkeznek.

A másik nagyon fontos objektív mérő a kompetenciamérés. Az OKM mérés rendszere jelentősen átalakult az elmúlt években. A korábbi szövegértés és matematika kompetenciamérések mellett ma már méréseket végzünk idegen nyelvből, természettudományokból, történelemből és digitális kultúrából is. Megváltozott a mérés menete is, hiszen a diákok már laptopon, digitálisan oldják meg a feladatokat. A mérések márciustól júniusig zajlanak minden tantárgyból 8 évfolyamon. Ennek megszervezése komoly logisztikai feladat több szempontból is. Egyrészt át kell szervezni az oktatást az egyes évfolyamokon az adott heteken (pótnapokkal együtt), másrészt meg kell teremteni a technikai feltételeket is. A kompetenciamérések sikeressége rendkívül fontos az intézmény életében, hiszen meghatározza az iskolában folyó szakmai munka színvonalát is.

A kompetenciamérések eredményei az alábbiak szerint alakultak 2024-ben intézményünkben az országos átlaghoz képest:

ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium
OM azonosító: 036733

Intézményi jelentés

Átlageredmények

Mérés terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	4.	1565 (1535; 1615)	😊 1382 (1381; 1383)
Matematika	5.	1632 (1594; 1664)	😊 1467 (1468; 1468)
Matematika	6.	1619 (1591; 1642)	😊 1464 (1464; 1465)
Matematika	7.	1620 (1587; 1666)	😊 1511 (1510; 1513)
Matematika	8.	1757 (1733; 1781)	😊 1578 (1577; 1579)
Matematika	9.	1840 (1812; 1867)	😊 1685 (1683; 1686)
Matematika	10.	1877 (1850; 1904)	😊 1623 (1622; 1624)
Matematika	11.	1731 (1681; 1778)	😐 1709 (1707; 1711)
Szövegértés	4.	1583 (1536; 1629)	😊 1430 (1428; 1431)
Szövegértés	5.	1656 (1621; 1689)	😊 1504 (1502; 1505)
Szövegértés	6.	1596 (1566; 1624)	😊 1440 (1439; 1441)
Szövegértés	7.	1614 (1580; 1649)	😊 1480 (1479; 1481)
Szövegértés	8.	1668 (1639; 1695)	😊 1500 (1499; 1501)
Szövegértés	9.	1744 (1713; 1767)	😊 1628 (1626; 1629)
Szövegértés	10.	1797 (1760; 1833)	😊 1566 (1565; 1568)
Szövegértés	11.	1714 (1663; 1745)	😐 1672 (1670; 1673)
Természettudomány	6.	1605 (1574; 1635)	😊 1461 (1459; 1462)
Természettudomány	7.	1702 (1666; 1733)	😊 1522 (1521; 1524)
Természettudomány	8.	1721 (1697; 1747)	😊 1554 (1553; 1558)
Természettudomány	9.	1850 (1819; 1885)	😊 1684 (1682; 1686)
Természettudomány	10.	1926 (1903; 1961)	😊 1715 (1713; 1717)
Természettudomány	11.	1859 (1824; 1900)	😊 1742 (1741; 1744)
Angol idegen nyelv	6.	1632 (1591; 1670)	😊 1480 (1479; 1482)
Angol idegen nyelv	7.	1732 (1699; 1763)	😊 1553 (1551; 1555)
Angol idegen nyelv	8.	1775 (1724; 1837)	😊 1595 (1593; 1596)
Angol idegen nyelv	9.	1925 (1875; 1971)	😊 1736 (1733; 1738)
Angol idegen nyelv	10.	1970 (1931; 2020)	😊 1754 (1752; 1766)
Angol idegen nyelv	11.	1899 (1862; 1940)	😊 1784 (1781; 1786)
Német idegen nyelv	6.	1587 (1547; 1636)	😊 1468 (1466; 1470)
Német idegen nyelv	7.	1786 (1741; 1819)	😊 1528 (1525; 1531)
Német idegen nyelv	8.	1833 (1782; 1885)	😊 1581 (1578; 1584)
Német idegen nyelv	9.	1924 (1846; 1996)	😊 1794 (1789; 1799)
Német idegen nyelv	10.	1900 (1856; 1951)	😊 1801 (1796; 1805)

Összefoglalás

3.5 Az Egyetemmel való kapcsolattartás, gyakorlati képzés:

3.5.1 Kapcsolat a Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központtal:

Iskolánk gyakorló iskolaként nagyon fontos képzőhelye a jövő pedagógusainak. Ez még nagyobb felelősséget ró az intézményben oktató-nevelő munkát folytató pedagógusok számára. A plusz feladatok ellátása és az órák látogatásának megszervezése jó és zökkenőmentes kapcsolat kialakítását teszi szükségessé a Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központtal. Intézményünkben zajlanak az osztatlan tanárképzés, valamint a rövidciklusú tanárképzés szakterületi tanítási gyakorlatai. Az átalakult képzési rendszerben idéntől elindultak a csoportos tanítási gyakorlatok is, melyek új szervezési formát és szoros kapcsolatot igényelnek a szaktanszékekkel. A tanárképzésben részt vevő hallgatók mellett iskolánk kiveszi részét a tanítóképzés gyakorlati feladataiból is. Alsó tagozaton mindkét félévben többféle gyakorlaton vesznek részt a hallgatók. A gyakorlati képzésben résztvevő hallgatói létszámok folyamatos változása és a gyakorlattípusok zökkenőmentes lebonyolítása minden évben folyamatos egyeztetést igényel a BDPK vezetésével. Ugyanakkor aktívan részt veszünk a Pedagógus Képzési és Pedagógus Továbbképzési Bizottság munkájában is. Jelenleg 35 vezető tanár dolgozik a Bolyaiban. Évenként jelezzük a kapacitás akkreditáció elküldésével a Tanárképző Központnak a fogadott hallgatók számát.

3.5.2 Kapcsolat az egyetem központi vezetésével:

Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium az ELTE-hez való csatlakozása óta komoly figyelmet fordít arra, hogy az ELTE szervezeti struktúrájához igazodva végezze feladatait. Folyamatos - szinte napi – a kapcsolat a Koordinációs Központtal, a Kancelláriával és az egyetem Műszaki Főigazgatóságával. A jó kapcsolatoknak köszönhetően több sikeres pályázatot bonyolítottunk le együtt, és a napi problémák megoldásában is hatékony az együttműködés. Mivel az iskola igazgatója egyben az épület ingatlangazdája is, az ELTE SZMSZ Működési Rend 5. számú melléklete szerint az igazgató, mint keretgazda gondoskodik a szervezeti egység ingatlanjainak működéséről, fenntartásáról és állagmegóvásáról. Ez a feladat minden tanévben többszöri egyeztetést igényel a Műszaki Főigazgatósággal.

Ugyanakkor a személyi ügyek intézését az ELTE kancellária Jogi, Humánszolgáltatási és Közbeszerzési Főigazgatóságával együttműködve végezzük. Az iskola költségvetésének tervezését pedig a Gazdasági Főigazgatóság szakembereinek együttműködésével bonyolítjuk le. Azt gondolom, hogy az utóbbi években kiváló együttműködés alakult ki a Bolyai munkatársai és a Főigazgatóságok tisztségviselői között. Minden esetben támogató és hatékony együttműködést tapasztaltunk.

3.5.3 Kapcsolattartás az ELTE Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központtal:

Az elmúlt években kiváló együttműködés volt iskolánk és a Pedagógiai Szolgáltató Központ között a szakmai munka, a pályázatok és a különféle együttműködések terén. A jövőben is fontos, hogy a két intézmény között napi kapcsolat legyen a kimagasló pedagógiai munka megvalósítása érdekében. Az iskolában dolgozó pedagógusok több alkalommal vállalnak szerepet kiadványok szerkesztésében, tanulmányok írásában és pályázatokban való közreműködésben. A jó kapcsolat több évtizedes múltra tekint vissza. Konferenciákon, szakmai értekezleteken együtt képviseljük a Savaria Egyetemi Központot, mint köznevelési intézmény.

3.6 Szülőkkel való kapcsolattartás:

Egy intézmény életében a legfontosabb partnerek a családok és a szülők. Ők bizalmat fektetnek az intézménybe, melytől azt várják, hogy gyermekük a legjobb kezekben pallérozódjon. A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartást személy szerint is nagyon fontosnak tartom, hiszen az iskola sikerességét egyértelműen meghatározza a szülők és a pedagógusok együttműködése.

A szülői visszajelzéseknek két szervezeti módja is van iskolánkban. A törvényi előírásoknak megfelelően működik az Iskolaszék, mely normál esetben tanévenként kétszer ülésezik és a pedagógusok, diákok és a fenntartó képviselőinek jelenlétében tehetnek fel kérdéseket az iskola működésével kapcsolatban.

A Bolyaiban működik a Bolyais Szülők Egyesülete, mely szervezet évente több kiemelt rendezvényt is szervez az intézmény támogatása céljából. A rendezvények bevételeiből rendszeresen támogatást nyújt az iskolában folyó oktató-nevelő munka eredményessé tételének érdekében.

A Bolyais Szülők Egyesületének éves programja:

- Családi nap
- Tájékoztató napok szülői támogatása
- Szülő-nevelő bál szervezése
- Katedra-díj szavazás és a díj ünnepélyes átadása
- Pedagógus nap szervezése

A szülői egyesület tagjai önként és díjazás nélkül végzik áldozatos munkájukat, melyet a pályázatomban is kiemelek és hálásan köszönök. Meggyőződésem, hogy sikeres akkor lehet egy iskola, ha ez az együttműködés zökkenőmentesen zajlik a jövőben is.

3.7 Kapcsolat a gyakorló iskolákkal

A gyakorló intézmények közötti együttműködés elengedhetetlenül fontos a jövő kérdéseinek tisztázására, a gyakorlati képzés átalakulásának kezelésére. A változó jogszabályi környezetben komoly kérdést vet fel a vezető tanárok kötelező óraszám, a hallgatók gyakorlati tanításának feltételei és a megtartandó órák számának tisztázása, valamint a csoportos tanítási gyakorlatok megszervezése. Bár a tapasztalat az, hogy az egyetemek gyakorlata ebben a kérdésben különböző, mégis fontosnak tartom azt a kapcsolattartást és folyamatos szakmai együttműködést, melyet iskolánk is folytat több hazai gyakorló iskolával. Intézményünk rendszeresen részt vesz a gyakorló intézmények által szervezett konferenciákon és igazgatói megbeszéléseken. A Gyakorló Iskolák Iskolaszövetségének (GYISZ) felügyelő bizottsági tagjaként aktívan részt vállalom az iskolaszövetség munkájában.

Nagy öröm, hogy az ELTE fenntartása alatt működő gyakorló iskolák között szoros szakmai kapcsolat működik. Az elmúlt években – kezdeményezésünkre – a tantestületek ellátogattak egymáshoz és a gyakorlati képzés szakmai kérdéseiről egyeztettek. Ugyanakkor igazgatóként folyamatosan részt veszek a Köznevelési Tanács működésében, ahol szakmai és gazdasági kérdéseket vitatunk meg.

3.8 Az intézmény belföldi és határon túli kapcsolatai:

3.8.1 Kapcsolattartás a Bolyai nevet viselő Kárpát-medencei középiskolákkal

Kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy iskolánk névadójának, Bolyai Jánosnak emlékét őrizzük. Ennek érdekében még a 2000-es évek elején megalakult a Bolyaiak nevét viselő Kárpát-medencei középiskolák szövetsége 9 iskola részvételével. A 9 intézményből 6 magyarországi, 3 pedig határon túli iskola (Marosvásárhely, Zenta, Aknaszlatina). Minden tanévben, áprilisban találkoznak az intézmények és feladatokat oldanak meg a Bolyaiak szellemében. Idén erre a találkozóra Budapesten kerül sor 2025. áprilisában. A kapcsolat töretlen, és baráti kapcsolatokat is jelent mind a diákok, mind a pedagógusok között. A marosvásárhelyi Bolyai Líceummal évtizedek óta kiemelt és jó kapcsolatunk alakult ki, melynek keretében a szombathelyi Bolyai tantestülete 2024. májusában Marosvásárhelyre látogatott, míg a viszont látogatásra 2024. októberében került sor. Mindkét találkozó rendkívül sikeresen zárult.

3.8.2 Határtalanul Program:

Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium kiemelt feladatának tekinti a Kárpát-medence történelmi-földrajzi magyar emlékhelyeinek bemutatását diákjainak. Ennek értelmében minden tanévben a 7. évfolyam a Felvidékre látogat. Több tanévben sikerült megszervezni a 11. évfolyam számára is a Határtalanul programot, aminek szervezésében a diákok Marosvásárhelyre látogattak. Minden Határtalanul pályázat előkészítésében és lebonyolításában vezetőtársaim nagyon komoly részt vállaltak az osztályfőnökökkel együttműködésben. Ki kell emelnem ebben Kukor Ferenc igazgatóhelyettes úr és Kocsis Zsolt tagozatvezető úr munkáját.

3.8.3 Külföldi tanulmányutak:

Az utóbbi tanévekben iskolánk sikerrel bonyolított le külföldi tanulmányutakat a diákok nyelvgyakorlása érdekében. Minden tanévben az idegen nyelvi munkaközösség Ausztriába szervez utat az adventi időszakban.

2024-ben egy osztály Írországba látogatott, ahol családoknál lakott és gyakorolhatta az angol nyelvet nagy sikerrel.

2025-ben iskolánk - Virághné Szalai Zsuzsanna tanárnő szervezésében – Spanyolországba tervez utat a tavaszi szünetben. Fontos kiemelni, hogy Szombathely város felkérésének megfelelően részt vesz iskolánk egy Olasz-magyar közös projektben Lecco városának középiskolaival (Lecco Szombathely testvérvárosa). A projekt keretében 2025 májusában utaznak diákjaink Olaszországba.

3.9 Gazdálkodás:

Egy intézmény felelősségteljes gazdálkodása a stabilitást és a zökkenőmentes életet biztosítja. Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium költségvetését az egyetem szabályzata alapján a kancellária Gazdasági Főigazgatósága határozza meg. Mivel az utóbbi években mind a személyi, mind pedig a dologi kiadások terén jelentős változások léptek életbe, így mindkét területen folyamatos az egyeztetés a fenntartó és az intézmény között.

3.9.1. Személyi terület

A köznevelésben a humán terület finanszírozásában jelentős változások léptek életbe 2024-ben és 2025-ben is. A bérek növekedése és ezzel együtt a többletmunka óradíja is jelentősen növekedett. Mivel az iskola költségvetésének nagyobb részét teszi ki ez a terület, folyamatosan és napi szinten kell foglalkoznunk ennek gondozásával. Ki kell emelni, hogy az utóbbi években több kolléga esett túl sikeres mesterpedagógus és kutatótanári minősítésen, ami tovább növeli a bérkiáramlást. A Bolyai sajátossága, hogy a pedagógusok többsége a kötelező óraszámánál magasabb órában tanít, ez pedig folyamatos egyeztetést igényel, hogy az órákat érdemben elszámoljuk. Ezek könyvelése a „Poszeidon” rendszerben a Humán igazgatóság felügyelete alatt működik. A jövőben elengedhetetlen lesz, hogy az óraszámokat áttekintsük és a kötelező órákat és a tantárgyfelosztást az iskola anyagi lehetőségeihez igazítsuk, ez minden tanév tervezésénél fontos.

Azt is ki kell emelnem, hogy a Bolyai tantestületének „korfája” rendkívül eltolódott. A tantestület csaknem fele 55 év feletti, ami azt jelenti, hogy a következő években többen nyugdíjba mennek. Az ő pótlásuk és a tantestület fiatalítása kiemelt feladata lesz a következő öt évnek.

3.9.2 Az intézmény dologi kiadásai:

A költséghatékony és költségtakarékos működtetés az egyik legfontosabb feladatunk. Az épületet folyamatosan igyekszünk pályázati forrásból energiahatékonyra tenni. A jelenleg már kész állapotban lévő energetikai tervek, valamint a már lefolytatott feltételes közbeszerzés egy komoly energetikai beruházást feltételez az épületben.

Ezzel a beruházással várhatóan 30 százalékkal csökkenthető lenne az épület energia fogyasztása. A pályázat végrehajtása, és a beruházás elvégzése kiemelt és közös feladatunk a jövőben a fenntartóval.

Ugyanakkor „jó gazda” módjára igyekszünk minden évben végrehajtani azokat a kisebb felújításokat és beruházásokat, amelyek a zavartalan működést biztosítják. Ennek érdekében a napokban írtam levelet a Műszaki Főigazgatóságnak, mely azokat a felújítási és javítási munkákat tartalmazza, melyeket 2025 nyarán szeretnénk elvégezni.

Az épület egyben bevételi forrás is az egyetemnek. Minden tanévben, mintegy 10 millió forintos bevételt jelent a tornatermek, tantermek és az uszoda bérbe adása, melyről az ELTE szabályzatainak megfelelően szerződésekkel rendelkezünk. A jövőben célunk, hogy az iskolában folyó oktató-nevelő munkát nem zavarva, lehetőség szerint bérbeadjuk a termeinket.

Fontos kiemelnem, hogy a jelenlegi anyagi körülmények mellett óriási szerepe van a szülői egyesületnek és a szülői összefogásnak. Olyan fejlesztéseket és eszközbeszerzéseket valósítottunk meg a közelmúltban a Bolyais Szülők Egyesületének és a Schneller István Alapítványnak a támogatásával, melyekre költségvetési forrás hiányában nem lett volna lehetőségünk. Az iskolavezetés kapcsolatrendszerén keresztül fontos, hogy a felkínált lehetőségeket ezen a téren is a legjobban kihasználjuk a jövőben.

3.10 Innováció:

Egy gyakorló iskolának a kitűnő szakmai munka mellett mindig is élen kell járni az innováció terén. A pedagógiai innováció mellett fontos az oktatás új lehetőségeinek a kipróbálása és bevezetése is. Ez nem csupán diákjaink hatékonyabb oktatásának céljait szolgálja, de az új tanár-nemzedék nevelésében, az új módszerek megtanításában is kiemelt jelentőségű.

Az elmúlt években sikerült több jelentős innovációt végrehajtani az ELTE és kollégáim, valamint a Pályázati iroda támogatásával. Megújultak a tantermek, minden tanterembe digitális tábla került. Fejlesztettük a wifi hálózatot, sikerült új számítógépeket beszerezni. megújult az iskola hangosítási rendszere. A Sellye Diáklabor program segítségével jelentős eszközbeszerzést sikerült megvalósítani a természettudományos oktatás területén.

Az RFF pályázatnak köszönhetően LEGO-robotok kerültek az iskolába, ami a digitális kultúra oktatásának eszköztárát bővítette. Sikerült felújítani mindkét tornatermünket, részlegesen az uszodát és az iskolaudvart is, ahol műfüves focipálya, valamint biztonságos játszótér és kosárlabda pálya került kialakításra.

Összességében az iskola épülete és fejlesztései lehetőséget adnak arra, hogy a legmodernebb környezetben végezzük az oktató-nevelő munkát és a hallgatói gyakorlatokat a Bolyaiban.

Ugyanakkor az innováció sajátja, hogy folyamatosan fejlesztenünk kell. Ez nem csupán a technikai eszközök fejlesztését, vagy az épület felújítását jelenti, hanem módszertani megújulást, valamint új oktatási módszerek bevezetését is. Erről vezetői programomban részletesen írok majd.

3.11 Összegzés

Az elmúlt tíz év során – igazgatóságom alatt – a Bolyai több jelentős változáson esett át. Ezek egy része a körülöttünk lévő társadalmi-gazdasági változásokra vezethető vissza. Folyamatosan változtak a jogszabályok, melyekhez alkalmazkodnunk kellett. Az utóbbi két évben – örömünkre – nőtt a pedagógusok anyagi megbecsültsége, ami a pedagógushivatást és a pálya iránti érdeklődést is erősítette.

Persze változtak a diákok, változtak a tanulási szokások és a motiváció eszközei is. Folyamatosan fejlesztenünk kell magunkat (pedagógusoknak), hogy tanóráinkat érdekessé és motiválóvá tegyük a mai fiatalok számára. Változtak a továbbtanulás irányai és feltételei is, amely újabb kihívást jelentenek minden intézmény számára.

Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziuma az ELTE-hez való csatlakozás óta (2017) rengeteg fejlesztést hajtott végre. Több alkalommal (2021-ben, 2023-ban és 2025-ben) végeztünk pályázati forrásból sikeres beruházásokat. A legutóbbi Sellye pályázat és RFF pályázat záró eseményére éppen 2025 május 22-én kerül majd sor iskolánkban. A több pozitív változás és a magas színvonalú szakmai munka meghozta az eredményét. A kiemelkedő versenyeredményeket és a sikeres felvételi arányszámokat látva nőtt iskolánk keresettsége, ezt a beiskolázási adatok is alátámasztják.

Ugyanakkor nem bízhatjuk el magunkat. Bár a jelenlegi mutatók alapján Vas vármegye legsikeresebb gimnáziuma vagyunk, hogy azok is maradjunk, a fejlesztési programokat folytatnunk kell.

Az új programok bevezetését és fejlesztési terveimet igazgatóként vezetői programomban mutatom be.

4 Vezetői program

Mint arról korábban – a helyzetelemzésben írtam – számtalan változás, új irányvonal tarkította az elmúlt évek oktató-nevelő munkáját és az iskolavezetés életét. Ezek a változások óhatatlanul gondolatokat ébresztettek kollégáimban, a szülőknél és persze a diákokban is. Többször felmerült hogyan, milyen módon lehet, vagy lehetne a legjobban bevezetni az új oktatáspolitikai törekvéseket a minél hatékonyabb munka érdekében.

Az iskolavezetés tagjaként magam is részt vettem ebben a munkában, osztozhattam a sikerekben és bizony néha a nehézségekben is. Hiszen nehézségek nélkül ennyi változást ilyen rövid idő alatt nem lehet elfogadtatni mindenkivel, különösen akkor, ha annak még esetenként a feltételei és a végkimenetele sem tisztázott, vagy nehezen körvonalazható. Ez késztetett arra, hogy kollégáimmal együtt újragondoljunk néhány olyan területet, melyben megítélésem szerint még hatékonyabban, még zökkenőmentesebben működhet a Bolyai iskola.

4.1 Oktatás – nevelés:

Tanulóink elvárása az iskolától: (idézet a Pedagógiai Programból)

„Ami az iskolának el kell végeznie, elsősorban az, hogy megtanítsa nekünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire, és az alkotás izgalmaira, hogy megtanítsa arra, hogy szeressük azt, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretnénk csinálni.” (Szentgyörgyi Albert)

A sorok önmagukért beszélnek, de a módszerek mások. Meggyőződésem, hogy minden kollégám azért dolgozik az iskolában, hogy ezeknek a soroknak megfeleljen. Természetesen a metodikában már nem mindig egyeznek a vélemények, de egy alkotó légkörben ez természetes. Ki kell emelni azt is, hogy iskolánk Minősített Tehetségműhely, Matematika Tudásközpont és a Nemzeti Tudósakadémia Bázisiskolája is, így a tehetséggondozás nem csupán lehetőségünk, hanem kötelességünk az intézményben. Ennek a jövőben még markánsabban meg kell jelennie a versenyképesség megőrzése érdekében.

- Specializációk, fakultációk újragondolása:

Ez a folyamat valójában már a 2024-2025-ös tanévben elkezdődött. A fenntarthatóság és a diákok terheinek csökkentése érdekében újra kell gondolnunk a fakultációs sávok párosításait és figyelembe kell ehhez vennünk a jelenlegi továbbtanulási irányokat. Az utóbbi években a diákok terhei jelentős mértékben megnövekedtek a mindennapos testnevelés szabályozásának változásai miatt. Ennek következményeképpen a 11-12. évfolyamon, több napon délután 8., esetenként 9. órája is volt diákjainknak. Ez óhatatlanul nagy terhet ró rájuk. Ezt próbáljuk meg kiküszöbölni az új fakultációs sávok bevezetésével és egy „élhetőbb” órarend elkészítésével.

Nagyon fontos a fakultációs bemeneti szabályozás megalkotása is, melyet egyes tantárgyak esetében a tantestület is fontosnak tart.

- Diák – diák mentorálási programok elindítása, támogatása:

A módszertani gazdagítás egyik nagyon fontos eleme, hogy a diákok egymástól is tanulhatnak az egyes tanévek során. A diák-diák mentorálási program egyik nagy előnye, hogy adott korosztályon belül a tanulók szívesebben fogadják a segítséget, mint a tanár-diák oktatási folyamatban. Ez a módszer nagyon komoly kutatási háttérrel rendelkezik már, így ennél fogva óriási kiaknázatlan lehetőség még az intézményben. Nagyon fontos kidolgozni a részleteket, hogy ez a mentorálási lehetőség szervezeten és eredményesen működjön a jövőben. Ugyanakkor meg kell találni a mentor és mentorált számára is a megfelelő motivációt a program elindításában. Támogatom, hogy a jövőben egy magasabb évfolyamon tanuló diák egyes tantárgyakból - pl. a közösségi szolgálat keretében - mentoráljon, támogasson egy vele egy iskolába járó diákot. Ez a tanulás egy új formája, mely óriási lehetőségeket rejt a jövőben.

- Személyiség központúság:

A pedagógiai programunk egyik kiemelt eleme a személyiség tisztelete és elfogadása. Tisztában vagyok azzal, hogy a nagy osztálylétszámok mellett kevés idő jut arra, hogy mindenkiel külön-külön foglalkozzunk, ugyanakkor erősíteni kell minden szaktanárban azt, hogy a lehető legkiválóbb teljesítményt hozzuk ki diákjainkból. Fontosnak tartom az osztályfőnök és társosztályfőnök szerepének megerősítését ebben a kérdésben. A tapasztalatok azt mutatják, hogy egyre több az érzelmileg labilis fiatal, aki komoly lelki problémákkal küzd.

Nagy örömünkre az utóbbi tanévekben már teljes állásban dolgozik iskola pszichológus intézményünkben, aki a diákok mellett a pedagógusoknak és a szülőknek is segítséget nyújt az oktatási-nevelési kérdésekben. Jelenléte ma már elengedhetetlen, azt gondolom, szerepe tovább növekszik majd a jövőben.

- Az idegen nyelv oktatásának újragondolása:

Iskolánkban első és második idegen nyelvként az angol nyelv, német nyelv és olasz nyelv oktatása folyik. A tapasztalatok azt mutatják, hogy elsősorban az angol nyelvet választják a diákok, jelentősen csökken az utóbbi években a német nyelvet választók száma annak ellenére, hogy 10 km-re lakunk az osztrák határtól. Természetesen a német és olasz nyelv erősítése mellett terveim között szerepel a spanyol nyelv oktatásának bevezetése. A spanyol nyelv – az angol mellett – szintén világnyelv és egyre nagyobb népszerűségnek örvend a fiatalok körében. Elmondható, hogy az angol nyelv minimum középszintű tudása ma már elvárás az egyetemeken és a munkahelyeken, nem jelent különösebb előnyt a munkaerő piacon. Ugyanakkor még egy nyelv minimum középszintű ismerete – különösen, ha az keresett világnyelv – óriási előnyt jelenthet tanulóink számára. A spanyol nyelv oktatásának bevezetését az is indokolja, hogy jelenleg ezt a nyelvet nem tanítják egy középfokú intézményben sem Vas vármegyében. Ez óriási beiskolázási előnyt jelenthet a jövőben.

Természetesen a spanyol nyelv bevezetését az idegen nyelvi munkaközösséggel együttműködve és meglévő tanári státuszokat nem veszélyeztetve fokozatosan képzelem el. Első körben, szakköri formában, majd a későbbiekben a pedagógiai programunkba beemelve az igényeknek megfelelően.

- Beiskolázás megerősítése:

Bár a közelmúltban ezen a területen iskolánk jó teljesítményt mutatott, fontos kiemelni, hogy folyamatosan változik a beiskolázási körkép városunkban és régióinkban.

A jövőben szeretném a Bolyai regionális szerepkörét megerősíteni és a nyugat-magyarországi régióból a tehetséges diákoknak lehetőséget biztosítani középiskolai tanulmányaik folytatására. A regionális szerepkör már most körvonalazódik, hiszen jelentkeznek hozzánk diákok Vas vármegyén kívül Zala, Veszprém és Győr-Moson-Sopron vármegyékből is. A nálunk folyó magas szintű oktatás bemutatása és az iskola marketing szélesítése, a tudásmegosztás bővítése még a jövő feladata.

A különböző iskolai programok, valamint a Minősített Tehetségműhely, Matematika Tudásközpont működése és első sorban a Nemzeti Tudósképző Akadémia iskolai tevékenysége hatalmas lehetőségek intézményünknek. Ugyanakkor ezeknek a tehetséggondozó műhelyeknek a működtetése komoly többletmunkát és nagy kihívást jelent kollégáimnak.

A beiskolázás és a regionális szerepkör megerősítésének egyik nagyon fontos eleme a kollégiumi ellátás biztosításának fejlesztése. Mivel egyre több diákunk érkezik vidékről és nagyobb távolságról, így tanulmányaikat csak kollégiumi szolgáltatás igénybe vétele mellett végezhetik intézményünkben. Ugyanakkor iskolánknak nincs saját kollégiuma, így együttműködési megállapodásban van két szombathelyi középiskolai kollégiummal. A jövőben a vezető kiemelt feladata, hogy a diákok elhelyezésének a körülményeit javítsa, és a kollégiumi közösség lehetőségeit bővítse, tanulásukat elősegítve ezzel.

- Bolyai Alumni kiépítése:

Intézményünkben sikeresen működik a diákönkormányzat. Létezik öregdiák egyesület is, sajnos az utóbbi években kevésbé aktív tevékenységgel. Feladatomnak tekintem, hogy az öregdiák egyesülettel felvéve a kapcsolatot, újra felélesszük annak rendezvényeit. Szerencsére az iskolai élménynapok alkalmával továbbra is kapcsolatban állunk a nálunk végzett diákokkal, így a kapcsolattartás azóta is működik. A Bolyai identitás kialakítása a következő 5-10 évben hosszútávon meghatározhatja az iskola jövőjét. Hiszen a korábban nálunk tanuló diákokból előbb-utóbb szülők válnak és ők – ha jók a tapasztalataik – akkor iskolánkat választják majd célként gyermekeik számára is. Erre már napjainkban is látunk pozitív példákat.

- Az érzelmi intelligencia további fejlesztése:

Nagyon fontos tevékenység iskolánkban az érzelmi intelligencia fejlesztése is diákjaink körében, melyre a legjobb lehetőség a művészeti tárgyak oktatása és a sporttevékenység fejlesztése. Ebben több jó gyakorlat működik sikeresen az iskolában. A Bolyai Galéria kiállításai egyben egyik kollégám mesterprogramja is, melynek működését a jövőben is maximálisan támogatom. Az iskola énekkarainak működése és sikerei hozzá tartoznak az intézmény sikereihez.

Az iskolai sporttáborok (sítáborok, turisztika tábor, vízi tábor, kerékpáros tábor) szintén több mesterprogramnak részei.

A testnevelés szakos pedagógusok ugyanakkor ezt a tevékenységet már akkor képviselték, amikor még nem léteztek mesterprogramok, ezek a táborok töretlen sikerrel működnek. A jövőben fontosnak tartom a jelenlegi táborok fenntartását és – akár pályázati forrásból – támogatását.

Sikeresen működik intézményünkben a Bolyai Diáksport Egyesület és a sportok területén – annak ellenére, hogy nem sport tagozatos iskolaként működünk – kiemelkedően sikeres intézményünk.

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka - mint az ókori Pantheonok oszlopai - több pillérre támaszkodik. Ezek a pillérek a tudomány, a tehetséggondozás, a művészetek, a sport és a közösségi élet egyenként tartják azt az egészet, melyet a Bolyai szellemiségének nevezünk. Fontosnak tartom, hogy mindegyik oszlop egyenlő magasságú legyen, egyenlő szilárdsággal tartsák fent azt a sziklaszilárd szellemiséget, melyet az iskola Pedagógiai Programja képvisel. Minden területnek megvan a maga szerepe a személyiség formálásában, és az IQ fejlesztése mellett az EQ – napjainkban egyre fontosabbá váló – fejlesztésében. Fontosnak tartom, hogy az iskola vezetője fenntartsa ezt az egyensúlyt és kontrolálja folyamatosan azt, hogy minden területnek megfelelő szerep jusson az oktató-nevelő munkában.

4.2 A tanári kar, az iskolavezetés, és az oktatást támogató munkatársak helyzete:

A tantestület elvárása önmagától: (idézet a pedagógiai programból)

„Ha mindig ugyanazt csinálod, mint eddig akkor annyit is érsz el, mint eddig, de ha valami újat, mást izgalmasat szeretnél, gondold arra, ami állhat még előtted.”

/Ismeretlen szerző/

Az elmúlt időszak oktatáspolitikai változásai komoly visszhangot váltottak ki a pedagógus társadalomból országosan, nem történt ez másképp a Bolyaiban sem. Az utóbbi két évben az oktatáspolitikai reformok mellett bekövetkezett a várva várt béremelés is, amely megnyugtatta a 2021-ben, 2022-ben jellemzően változást szorgalmazó kedélyeket. Az azonban egyértelművé vált, hogy a tantestület terhei és feladatkörei nem csökkentek, ellenkezőleg, rengeteg új teher nehezedik a vállukra.

A teljesítményértékelési rendszer bevezetése, az új továbbképzési program, vagy akár az új tantervek adaptálása, az érettségi követelmények folyamatos változása és annak nyomon követése, komoly kihívást jelent mindenki számára. Ki kell emelnem, hogy iskolánk tantestületéből több pedagógus tevékenysége messze túlmutat az intézmény keretein. Több szakértő, szaktanácsadó dolgozik nálunk, vannak, akik az országos versenyek szervezéséből veszik ki részüket, de több ízben nálunk rendezik az egyes versenyek megyei-területi fordulót is. Sokan vállalnak elnöki, javító tanári, vagy kérdező tanári feladatokat emelt szintű érettségi bizottságokban. A Bolyais tanárok keresettek több intézményben óraadóként, pályázatok résztvevőiként, egyéb más városi-megyei programokon. Komoly többletmunkát jelentenek a vezetőtanári feladatok és az intézmény keretein belül működő tehetséggondozó programok is. Az iskola a POK bázisintézményeként is működik, de több futó pályázatban is érdekelt vagyunk (pl. ERASMUS). Mindezek együtt a tantestület túlterheltségét és sajnos több esetben kimerültségét is jelentik, elsősorban az egyes tanévek végére.

Ugyanakkor a tantestület átlagéletkora folyamatosan nő, amely tovább nehezíti a feladatok elvégzését és elosztását. Több ízben felmerült a egyenlőtlen teherviselés a tantestület tagjai között és sajnos konfliktusok is felléptek.

Az iskola vezetőjének törekednie kell arra, hogy harmonikussá tegye a belső munkahelyi légkört. Ez persze nem minden esetben megy könnyen, a megoldást az alábbi lehetőségekben látom:

- tantestületi közösségek erősítése
- fórumok biztosítása a problémák megoldására és kibeszélésére
- az intézményen belüli tudásmegosztás további fejlesztése
- a tantestület tagjainak elismerése – felterjesztések kitüntetésre
- a tantestület átlagéletkorának csökkentése – fiatal, esetleg korábban a Bolyaiban végzett tanérek felvétele
- egyenlő teherviselés
- túlterheltség csökkentése.

4.2.1 Iskolavezetés:

Örömmel számolhatok be arról – és ebben talán a közvetlen kollégáim is megerősítenek – hogy az iskolavezetésen belül az elmúlt években semmilyen konfliktus nem fordult elő. A hatékony munka érdekében a feladatokat felosztottuk és a saját feladatát mindenki maradéktalanul elvégezve működött az iskola. Természetesen ebben voltak túlterhelt időszakok, de az eredményesség érdekében több esetben egymás munkáját is segítettük. Az elmúlt években olyan mértékben növekedtek az iskolavezetés adminisztrációs terhei, hogy jelen pillanatban két igazgatóhelyettes támogatásával nagyon nehéz a feladatokat elvégezni. A kor kihívásaira válaszolva és az iskola létszámának emelkedését is figyelembe véve, támogatnám egy harmadik igazgatóhelyettes beépítését az iskolavezetésbe. Tisztában vagyok vele, hogy ez többletkiadással jár, de a struktúra átalakításával és a feladatkörök újraelosztásával ez a probléma is kezelhető lenne a jövőben.

A feladatköröket az alábbiak szerint osztanám el:

- általános igazgatóhelyettes feladatköre: beiskolázás, intézményi programok szervezése, felvételi rendszer működtetése, hallgatói gyakorlatok irányítása, általános szervezési feladatok,
- operatív igazgatóhelyettes feladatköre: tanulmányi versenyek felügyelete, OKM mérés szervezése, érettségi vizsgák szervezése (őszi-tavaszi), tantárgyfelosztás elkészítése, órarend készítésének felügyelete,
- fejlesztési igazgatóhelyettes feladatkörei: intézményi pályázatok felkutatása és gondozása, az intézményben működő szervezetek (MTM, matematika Tudásközpont, Nemzeti Tudósakadémia, DSK) felügyelete, kitüntetések, elismerések felterjesztése, gondozása.

A közelmúltban a tantestület egyértelmű kérést fogalmazott meg felém. Lényege, hogy a következő igazgatói ciklusban „neveljen” ki a jelenlegi iskolavezetés egy olyan fiatal, vezetői ambíciókkal rendelkező pedagógust, aki érdemben tovább tudja a jövőben vinni az iskolavezetés rendkívül komplex és sokrétű feladatát. Azt gondolom, hogy a kérés érthető és teljes mértékben akceptálható. Ugyanakkor ez csak úgy valósulhat meg, ha egy ilyen kolléga a következő öt éves ciklusban részt vesz az iskolavezetés mindennapi feladataiban. Ez pedig csak akkor valósítható meg, ha harmadik igazgatóhelyettesként csatlakozik hozzánk, hiszen a jelenlegi struktúra nem bontható meg.

4.2.2. Tantestület:

Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium tantestülete professzionálisan végzi a dolgát és 100 százalékos a szakos ellátottság. Jelenleg három betöltetlen álláshelyünk van, de a tanórákat – igaz többletmunkával – a pedagógusok teljes mértékben ellátják, a tantárgyfelosztás megoldott.

Bizonyos területeken (biológia, kémia, művészeti tantárgyak) az egyes tanárok óraszámai kiemelkedően magas többletórát mutatnak, ezért ezeken a területeken a jövőben egy új státusz bevezetése (új pedagógus felvétele) elengedhetetlen lesz. Különösen akkor, ha erről a területről kívánunk az iskolavezetésbe is beemelni pedagógust. Ez a struktúra átalakítás komoly egyeztetéseket igényel a fenntartóval a jövőben.

Mint arról a bevezetőben már említést tettem, a tantestület fele 55 év feletti, így a jövőben elengedhetetlen lesz a fiatal kollégák felkutatása és beépítése a tantestületbe. Fel kell készülnünk egy nagyobb nyugdíjba vonulási hullámra. Ez komoly kihívás lesz a következő öt éves ciklusban.

Pályázatomban a helyzetelemzésben már kifejtettem, mennyire változott a diákok munkához-tanuláshoz való viszonya. A pedagógusok egyik nagy kihívása a jövőben a motiváció fenntartása és olyan oktatási módszerek alkalmazása, melyek hatékonyabbá teszik az oktató nevelő munkát. Ehhez nagyon komoly továbbképzési és fejlesztési lehetőséget kívánok biztosítani a jövőben együttműködve az SRPSZKK szakembereivel. Az egyes nevelési értekezleteken már eddig is bevált gyakorlat volt vezetésem alatt, hogy egyes témákban (pl. autizmus SNI, stb.) bevezető előadást hallgattak meg kollégáim. Ennek azért is kiemelt szerepe van, hiszen a vezetőtanárok ezt a tudás átadhatják a gyakorlaton részt vevő egyetemi hallgatóknak. A pedagógus továbbképzésnek és módszertani megújulásnak nagyon nagy szerepet tulajdonítok a következő öt éves ciklusban!

4.2.3 A nevelés-oktatást támogató kollégák helyzete:

A nevelés – oktatás zavartalanságának biztosítása érdekében kiemelt szerepe van a háttérmunkát végző és támogató munkatársaknak. A korábbi években ezen a területen is jelentős változás történt.

- A konyhai dolgozók kikerültek a munkáltató (iskolaigazgató) irányítása alól és az élelmezési közbeszerzés során olyan konstrukciót fogadott el a fenntartó, melyben a konyhai dolgozók az étkeztést biztosító szervezet alkalmazottai. Ezzel komoly terhet vett le az iskola válláról, hiszen ezen a területen volt a legnehezebb a megfelelő munkaerő biztosítása. Ezt a jövőben is így kívánjuk megoldani.
- Az iskolát takarító személyzet továbbra is az intézmény alkalmazottai. A közelmúltban ezen a területen sikerült a folyamatos munkaerő biztosítás.
- Két portás is az iskola munkatársa, feladatvégzésükre a jövőben is nagy szükség van.
- Az intézményvezetésnek a legnagyobb segítséget az irodai alkalmazottak adják. Iskolánkban titkárságvezető, személyügyi titkár és gazdasági titkár dolgozik. Munkájukat magas színvonalon és teljes odaadással végzik, így ezen a struktúrán nem kívánok változtatni a jövőben.
- Jelenleg két pedagógiai asszisztens dolgozik az iskolában folyó oktató-nevelő munka támogatásában. Munkájuk rendkívül összetett és sokrétű. Esetenként több pedagógiai asszisztens feladatvégzésére is szükség lehet, ennek átgondolására és a feladatok pontos tisztázására a jövőben kívánok tervet kidolgozni.
- Jelentős változás alakult ki az oktatástechnikus és az iskolagondnok tevékenységi körében. Míg iskolagondnokra a jövőben is óriási szükségünk van – a kisebb javítási és karbantartási munkák elvégzésében, addig az oktatástechnikus feladatköre több esetben átalakult. Míg közvetlenül az oktatástechnológusi munkára nincs szükség - vagy kisebb mértékben, a jelentős digitális fejlesztés miatt - addig óriási szükségünk lenne rendszergazdára és informatikai szakemberre. Az intézmény 1200 számítógépet gondoz napjainkban egy nagyon komoly háttérszerverrel és wifi hálózattal. A KRÉTA napló folyamatos fejlesztései és a digitális világban végzett adminisztrációs feladatok elszaporodása nem nélkülözheti egy informatikus kolléga alkalmazását. Ezt a feladatot eddig pedagógus munkakörben dolgozó kolléga végezte. A feladatkörök bővülése miatt a jövőben ezt egyedül nem tudja ellátni, ezért a következő öt éves ciklus első évében már megoldást kell találni erre a problémára.

4.3 Társadalmi környezet:

A társadalom elvárása az iskolától: (idézet a Pedagógiai Programból)

„Az egynyelvű és egyszokású ország gyenge és esendő. Ennélfogva megparancsolom Neked, Fiam, hogy a jövevényeket jóakarattal gyámolítsad, és becsben tartsad, hogy nálad szívesebben tartózkodjanak, mintsem másutt lakjanak.”

(Szent István intelme fiához)

Az iskolát körülvevő társadalmi környezet egyik legfontosabb tényezője a családok és azok a szülők, akik iskolánkat választják gyermekük tanulmányaihoz. A szülői igényeket a Pedagógiai Program küldetésnyilatkozata tökéletesen bemutatja. A szülők alapvető célja, hogy gyermeküket olyan intézménybe írássák, ahová a diákok szívesen járnak, ahol megkapják mindazt a tudást, melyre az életük során szükségük lehet. Ahol a gyermeki kíváncsiságra alapozva tanítják meg őket az egyes tudományokra és ahol a közösség erejével szocializálódhatnak. Napjaink társadalmában egyre hangsúlyosabb az individuum, önmagunk megvalósítása, ugyanakkor látjuk, hogy csak csoportban dolgozva érhetünk el célokat. Ez a kettősség sokszor sok kérdés elé állítja a fiatalokat.

Az iskola alapvető feladata, hogy megtanítsa a felnövekvő nemzedéket a kölcsönös segítség, az egymás iránti tisztelet és az elfogadás alapdogmáira. Nagyon fontos a közösségek minden szinten történő erősítése. Rendkívüli figyelmet szeretnék a jövőben szánni az osztályközösségek alakulására, és az osztályokon belüli harmónikus légkör megteremtésére. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel követem az osztályfőnöki munkát, mely meglátásom szerint az egyik legfontosabb feladat. Az osztályfőnökök kiválasztási rendszerében – a korábbiakhoz hasonlóan – fontos tényező lenne a rátermettség és a megbízhatóság.

Nagyon fontosnak tartom az iskola közösségéhez való kötődés erősödését is. Diákjaink büszkének legyenek arra, hogy a Bolyaiba járnak és érezzék ennek jelentőségét és felelősségét is. Az iskola méltán vívta ki rangját a tanulmányi és sportversenyeken, de a diákok körében sokszor nem ez az elsődleges szempont. Fontos hogy a városi diákéletben a közösségi rendezvényeken és a diákönkormányzatok által szervezett rendezvényeken állandóan képviseljék az iskolát.

Beiskolázási tapasztalataink alapján elmondható, hogy sok esetben egy fiatal az alapján dönt, hogy melyik a diákok körében legelfogadottabb iskola a megyében és ebben erősen szerepet játszik a diákélet alakulása is.

A közösségerősítés egyik legfontosabb eszköze a példamutatás. Ezért az igazgatónak elől kell járnia minden olyan rendezvény szervezésében, amely ezt elősegíti. És fontosnak tartom, hogy az iskolavezetés, de lehetőség szerint a tanári kar nagy része látogassa a jövőben az egyes munkaközösségek rendezvényeit, megtisztelve ezzel egymás munkáját is.

A Bolyai Gimnázium akadálymentesített, így az iskola maradéktalanul eleget tud tenni az alapító okiratban foglalt kötelezettségének, hogy mozgásukban, látásukban korlátozott diákok is használják. Ennek jelentősége nem csupán az iskolahasználók körét bővíti, hanem az egymás iránti segítségnyújtásra és a másik elfogadására való nevelés lehetőségét is. A közelmúltban örömmel számolt be a labor pályázat során az egyik partnerintézmény igazgatónője arról, hogy számukra a legkedvesebb dolog a természettudományos kísérletek megtekintésén túl az volt, hogy mozgáskorlátozott diákjaik is használhatják laborunkat. Erre a jövőben is kiemelt figyelmet szentelnék.

Az iskola társadalmi elfogadottságát még nagyon sok tényező határozza meg. Ezek a következők:

- Szülőkkel való kapcsolattartás erősítése:
Kiemelt jelentőségűnek tartom a már meglévő jó kapcsolat fenntartását és erősítését a jövőben.
- Iskola marketing:
Egy iskola életében a legfontosabb reklám a suttogó propaganda. Ugyanakkor az intézményt méltán kell képviselni rangos városi, megyei és országos rendezvényeken is, jó kapcsolatot kell ápolni a médiával. Kiemelt feladatommak tekintem egy új és jól működő honlap bevezetését. Nagy öröömre az utóbbi időben kiemelkedően jól működik a „Bolyai Bolyongó”, az iskola internetes (facebook-on) működő hírmondója.
- Egy intézmény megítélését nagyban befolyásolja az étkezés minőségének javítása és az étkezési kultúra fejlesztése. Már 2025. szeptembertől szeretnénk bevezetni a „szabadszedéses” ebédeltetés módszertanát, amely jelentősen megváltoztatja az eddigi menzás étkezés szokásait.

A diákok több menüből választhatnak majd és ezzel egyidejűleg a mennyiséget is maguknak szabhatják meg. Ez egy korábbi problémát is áthidal: nem ugyanannyit eszik egy alsó tagozatos diák, mint amennyit egy serdülő. Ez egyben pedagógiai céllal is történik: a tapasztalatok azt mutatják, ahol ezt a módszert alkalmazzák, jelentősen csökkent a visszavitt ételek mennyisége. A módszertől azt várom, hogy évről évre egyre többen választják újból az iskolai étkezést, és ami a legfontosabb: a diákok napközben fogyasztanak meleg ételt!

- **Gyakorló iskolai tevékenység**

A hozzánk járó akár nappalis, akár levelezős hallgatók akarva akaratlanul megítélik az iskolában folyó szakmai munkát, az iskola infrastrukturális adottságait, és a közösségben tapasztaltakat. Ezért kiemelt fontosságúnak tartom, hogy a jövőben jól előkészített gyakorlati munka folyhasson a hallgatók körében és szakmailag-emberileg a leggazdagabban fejezhessék be tanításukat. Az egyetem szakmódszertani tanáraival felvéve a kapcsolatot a jövőben ezt tervezett módon kívánom megvalósítani.

- **Külső kapcsolatok erősítése:**

Egy intézmény önmaga a mai világban nagyon nehezen állja meg a helyét. Szakmai segítségre, baráti és emberi gesztusokra mindig szükség volt és lesz is. Ezért a Bolyai részben a gyakorló iskolákkal, részben a Kárpát-medencei Bolyai iskolákkal évek óta nagyon jó kapcsolatokat ápol. Fontos, hogy a jövőben ezeket a jó kapcsolatokat tovább erősítsük, különös tekintettel, hogy a következő években ismét Szombathelyen rendezhetjük meg a Bolyai iskolák találkozóját. Ez komoly felelősséget és izgalmas feladatot ró tantestületünkre.

- **Fenntartóval való kapcsolat erősítése:**

Az együttműködés és a közös célok megvalósítása érdekében kiemelt fontosságúnak tartom a fenntartóval való kapcsolatok kiszélesítését és az együttműködés zökkenőmentességének biztosítását. Diákjaink már több alkalommal látogattak el az Egyetem különböző karaira és tekintették meg az ott folyó munkát. Ez egyben számukra a pályaválasztás megkönnyítését is jelentheti az egyetem számára pedig egy beiskolázási bázist is a jövőben. A Bolyai Gimnázium vezetése és az egyetem vezetése közötti együttműködés pedig a mindenkori iskolavezetés jól felfogott érdeke.

5 Összegzés

Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium igazgatói feladatainak ellátása egy rendkívül sokrétű, összetett, teljes embert igénylő feladat, amely egyben hatalmas megtiszteltetés is. 12 évfolyamos iskola lévén az intézményt érinti az összes közoktatásban felmerülő tevékenység az első évfolyamos kisdiákok beiskolázásától a 12. évfolyamos diákok érettségi vizsgájáig és felvételi előkészítéséig. Ezt a sokrétű tevékenységet csak jól felkészült, szakmailag kiváló, együtt dolgozni képes tantestülettel lehet véghezvinni, ami adott az iskolában.

Vezetőnek lenni ugyanakkor mást is jelent. A napi feladatokon túl empátiával kell bírni mindenkivel, hiszen személyes sorsunk, családukkal kapcsolatos problémáink befolyásolhatják munkánkat is. Sokszor egy-egy jó szó, egy beszélgetés többet jelenthet minden kitüntetésnél.

Az elmúlt 10 évben, vezetői feladataim ellátása során volt szerencsém az iskolában megélni örömet, bánatot egyaránt. A kollégákat egytől egyig személyesen ismerem és tisztában vagyok családi helyzetükkel, lehetőségeikkel, problémáikkal. Azt gondolom, hogy a feladatok elosztásánál erre a tényezőre is figyelemmel kell lenni. Szerencsés, hogy igazgatóként az elmúlt 10 évben sokan kerestek meg az iskolai gondokon túl személyes problémákkal is, esetenként ezeken segíteni is tudtam. Bízom abban, hogy ezt a bizalmat részükről a későbbiekben is megkapom.

Fontos, hogy a kollégákon túl a szülők is bizalommal forduljanak az iskola vezetőjéhez. Az igazgató személyében azt az embert lássák, aki szakmai hozzáértésével, és emberi hozzáállásával megoldja a problémáikat, esetenként segít családjukon, gyermekükön.

Végezetül fontosnak tartom megemlíteni személyes ambícióimat is. Természetesen voltak nehéz időszakok, álmatlan éjszakák és esetenként nehéz konfliktusok is az elmúlt tíz évben. De meg kell említenem azokat a szép pillanatokat is, melyeket vezetőként élhettem át egy-egy kiemelt ünnepünk alkalmából, mint például a Szalagavató, vagy Ballagási ünnepélyek. De a legszebbek azok a kora reggeli pillanatok, amikor a napi „szokásos” első óra előtti körömet megteszem az iskolában és az alsó tagozatos diákok mosolyogva odafutnak hozzám – ilyenkor minden gondomat, bánatomat elfelejtem.

Igazgatóként a jövőben is minden erőmmel arra törekszem, hogy sok boldog diák végezze tanulmányait iskolánkban. Kollégáimmal együttműködve kialakítsuk azt a légkört, ahol a tudás tiszteletet ébreszt, ahová a szülők szívesen hozzák gyermekeiket, ahol a tantestület minden tagja fontosnak érzi magát, megtalálja azt a tevékenységet, amelyhez a legjobban ért és olyan intézményt alakítsunk ki, amely rugalmasan képes alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, a tanulók, a szülők és a fenntartó igényeihez.

Szombathely, 2025. március 31.

Papp Tibor